

eHumanista/IVITRA 18 (2020)

Funding “Variación y cambio lingüístico en catalán. Una aproximación diacrónica según la lingüística de de corpus [VARIABLELINGCA]” [PGC2018-099399-I00], Proyectos I+D del Subprograma Estatal de Generación de Conocimiento, Programa Estatal de Generación de Conocimiento y Fortalecimiento Científico y Tecnológico del Sistema de I+D+i, Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades; VIGROG-125-UA; Institució Alfons el Magnànim. Centre Valencià d'Estudis i Investigació [Ref. ALFONSMAGNANIM1-19XPA]; “Grup d’Investigació en Tecnologia Educativa en Història de la Cultura, Diacronia lingüística i Traducció” (Universitat d’Alacant [Ref. GITE-09009-UA]); *High Academic Achievement International Doctoral Groups International Network [HAAIDG-INet] / Red Internacional de Grupos de Alto Rendimiento Académico Internacional de Doctorado [RInt-GARAI]*; AGATHON1-19AD & Seu Universitària de la Nucia; “Lingüística de Corpus i Mediterrània intercultural: investigació educativa per a l’aplicació de la Lingüística de Corpus en entorns multilingües diacrònics. Aplicacions del Metacorpus CIMTAC” (Institut de Ciències de l’Educació de la UA, Ref. 4581-2018); “Variació i canvi lingüístic en llengua catalana. La Lingüística de Corpus com a eina per a la investigació educativa en entorns multilingües” (Institut de Ciències de l’Educació de la UA, Ref. 4918-2019).

PGC2018-099399-B-I00

PROYECTOS I+D DEL SUBPROGRAMA ESTATAL DE GENERACIÓN DE CONOCIMIENTO,
PROGRAMA ESTATAL DE GENERACIÓN DE CONOCIMIENTO Y FORTALECIMIENTO
CIENTÍFICO Y TECNOLÓGICO DEL SISTEMA DE I+D+i

**institutió
alfons el magnànim
centre valencià
d'estudis i d'investigació**

<http://www.ivitra.ua.es/doctorado/doctorado.htm>

Abstracts & Keywords

I. Monográfico “Historia, relación e interdependencia cultural a lo largo del Mediterráneo árabe musulmán.” Series Arabic and Islamic Studies (SAIS), n. 15. Coord. por Francisco Franco-Sánchez & Antonio Constán-Nava

Seila de Castro García, **De nodrizas y niños lactantes. Derechos y deberes recogidos en el *Kitāb al-Nafaqāt* del andalusí Ibn Rašīq (m. 1054)**

Abstract: This paper focuses on a very singular aspect in Islamic Law, the breastfeeding of infants and the rights and duties involving wet nurses and parents. Through the medieval Arabic sources, the aim is to throw some light and give some key information on this issue as well as presenting the translation of the chapters on breastfeeding included in the main source of this research, the *Kitāb al-Nafaqāt* written in the 10th c. by Ibn Rašīq.

Resumen: Este artículo se tiene por objetivo arrojar luz sobre una temática muy poco tratada, como es la lactancia y su lugar en las fuentes árabes, así como explicar cuáles eran los derechos y deberes de los menores lactantes, las nodrizas y ambos progenitores recogidos en el *Kitāb al-Nafaqāt* de Ibn Rašīq. Junto con esto se presenta la traducción de los capítulos correspondientes a dicha temática.

Keywords: Islamic law, breastfeeding, wet nurses, children, al-Andalus.

Palabras clave: Derecho islámico, lactancia, nodrizas, infancia, al-Andalus.

Submitted: 20/09/2020

Accepted: 10/10/2020

*****

Mourad Kacimi, **Al-Ġunayd al-Baġdādī: Su contribución al desarrollo del pensamiento y la práctica sufíes**

Abstract: In the present work, we highlight the value of al-Ġunayd al-Baġdādī as an excellent sage among both Sunni and Sufi Muslim scholars. We highlight his ability as a scholar to delve into both jurisprudence and Sufi doctrine. We study his important work in the development of Sufi thought and practice under Sunni criteria. Based on his sayings and writings, we clarify his opinions on significant issues that arose in his time due to the influence of other currents of thought. Finally, we highlight his Sufi practices, which qualify him to bear the nicknames that carry the highest Sufi honour: *šayḥ al-šufiyya* and *Imām Ahl al-ḥirqa*.

Resumen: En el presente trabajo destacamos el valor de al-Ġunayd al-Baġdādī como sabio de alto nivel entre los eruditos musulmanes tanto sunníes como sufíes. Resaltamos su capacidad como docto en profundizar tanto en la jurisprudencia como la doctrina sufí. Estudiamos su importante labor en el desarrollo del pensamiento y la práctica sufí bajo los criterios sunní. Investigamos en sus dichos y sus obras sus opiniones acerca significativas cuestiones surgidas en su época debido a la influencia de otras corrientes de pensamiento. Por último, destacamos sus prácticas sufíes que le cualifican a llevar los apodos de máximo honor sufí: *šayḥ al-šufiyya* e *Imām Ahl al-ḥirqa*.

Keywords: Al-Ġunayd al-Baġdādī, Islamic thought, Sufism, *Fiqh*, *ʿIlm al-Kalām*.
Palabras clave: Al-Ġunayd al-Baġdādī, pensamiento islámico, sufismo, *fiqh*, *ʿilm al-kalām*.

Submitted: 1/10/2020

Accepted: 25/10/2020

*****

Claudia Patarnello, **Aproximación al estudio medioambiental en perspectiva histórica: El caso de Siġilmāsa**

Abstract: Based on a historical environmental analysis, we study the natural and cultural landscape of the Magrib al-Aqṣà in the 9th-16th centuries, from the point of view of terminology and the representation of the Moroccan environment. We will study the case of the city of Siġilmāsa, located in the region of Tāfilālt. Through the stories of some of the muslim geographers of the 9th-11th centuries (the period when this genre appeared in the Arabic and Islamic historiography), as well as the masterpiece by Joannes Leo Africanus, written in the 16th century, we will compile information about the climate, lands, cultivation and hydrological sources, among other topics. Thanks to this data, we can have a first approximation about the natural landscape of this territory and its later transformation in a period of four centuries. As a conclusion, we indicate a hypothesis about the influence of the environment in the historical evolution of Siġilmāsa and its later decline.

Resumen: En este artículo se presenta una línea propia de investigación, cuyo objetivo es el estudio sobre el paisaje natural y cultural del Magrib al-Aqṣà en los siglos IX-XVI, desde el punto de vista de la terminología y de la representación del medioambiente marroquí en una perspectiva histórica. De un modo más concreto, a modo de ejemplo, se estudiará el caso de la ciudad de Siġilmāsa, situada en la región de Tāfilālt. A través del relato de algunos geógrafos musulmanes de los siglos IX a XI (período en el que tuvo lugar la aparición de este género en la historiografía araboislámica), y de la obra de Juan León Africano, en el siglo XVI, se recopilarán datos acerca del clima, terrenos, cultivos y recursos hídricos, entre otros aspectos. Mediante ellos, podrá obtenerse una primera aproximación al medio natural de este territorio y a su transformación posterior en un lapso de tiempo de cuatro siglos. Como conclusión del trabajo, se apunta asimismo una hipótesis acerca de la influencia del medioambiente en la evolución histórica de Siġilmāsa y su progresiva decadencia.

Keywords: Environment, *Magrib al-Aqṣà*, Siġilmāsa, historical analysis, landscape.

Palabras clave: Medioambiente, *Magrib al-Aqṣà*, Siġilmāsa, estudio diacrónico, paisaje.

Submitted: 15/09/2020

Accepted: 13/10/2020

*****

Francisco Vidal Castro, **Máquinas de asedio, pólvora y cañones en al-Andalus nazarí. La artillería pirobalística en el emirato de los Banū Naṣr de Granada (629-897 H./1232-1492 e.C.)**

Abstract: Study of the presence and use of pyro-ballistic artillery (gunpowder and cannons) during Naṣrid al-Andalus (Muslim Spain, 1232-1492) mainly on the the Arabic sources, both in defensive and offensive actions. It discusses the cases of: Huéscar 1324, Guardamar 1331, Cabra 1332, Algeciras 1342, Alcaudete 1408, Moclín 1409, 1485 and 1486, Malaga 1487, and others. The results confirm the pioneering use of pyro-ballistic artillery in 1324 and later uses as well as its reduced efficiency and little development, something that determined the presence and the fundamental role of neuroballistic artillery until the end of the 15th century. A terminological and lexicographic analysis has provided relevant chronological data. Pyro-ballistic use has been demonstrated in two Naṣrid cases (Huéscar 1324, Algeciras 1342) and the Maġribi precedent of Siġilmāsa 1274. It has been shown to be erroneous –or not sufficiently demonstrated- in the Andalusian cases of Algeciras 1279, Niebla 1262, Baza 1324, Tarifa 1340 and the Maġribi of Mahdiyya 1206.

Resumen: Estudio de la presencia y uso de la artillería pirobalística (pólvora y cañones) en al-Andalus nazarí (1232-1492), principalmente a través de las fuentes árabes, en acciones defensivas y ofensivas. Se analizan los episodios de: Huéscar 1324, Guardamar 1331, Cabra 1332, Algeciras 1342, Alcaudete 1408, Moclín 1409, 1485 y 1486, Málaga 1487 y otras. Los resultados confirman la pionera utilización de artillería pirobalística en 1324 y usos posteriores pero también su eficacia reducida y poco desarrollo, lo que obliga a la presencia y papel fundamental de la artillería neurobalística hasta el final del siglo XV. Un análisis terminológico y lexicográfico ha aportado datos cronológicos relevantes. Se ha demostrado el uso pirobalístico en dos casos nazaríes (Huéscar 1324 y Algeciras 1342) y el precedente magrebí de Siġilmāsa 1274. Se revela el erróneo –o no mínimamente demostrado– en los casos andalusíes de Algeciras 1279, Niebla 1262, Baza 1324, Tarifa 1340 y el magrebí de Mahdiyya 1206.

Keywords: Pyro-ballistic artillery, gunpowder, nafta, guns, al-Andalus (Muslim Iberia), Naṣrid Kingdom/Emirate of Granada.

Palabras clave: Artillería pirobalística, pólvora, nafta, cañones, al-Andalus, Emirato Nazarí de Granada.

Submitted: 20/10/2020

Accepted: 10/11/2020

*****

Abdenour Padillo-Saoud, **Aproximación historiográfica a la cronística mameluca: al-Andalus en la *Zubdat al-fikra* de Baybars al-Manṣūrī**

Abstract: The present article is a historiographical study of the information about al-Andalus contained in the book entitled *Zubdat al-fikra*, written by the Mamluk Emir Baybars al-Manṣūrī. Through the identification of the sources used and the treatment given to the information gathered about the territory of al-Andalus, the aim is to provide information about the place occupied by al-Andalus in the historiography of the Mamluk period.

Resumen: El presente artículo presenta un estudio historiográfico de la información sobre al-Andalus que contiene la obra *Zubdat al-fikra*, escrita por el emir mameluco Baybars al-Manṣūrī. A través de la identificación de las fuentes que utilizó y el tratamiento que hace de la información que recoge sobre este territorio, se pretende aportar información sobre el lugar que ocupaba al-Andalus en la prolífica historiografía del periodo mameluco.

Keywords: Al-Andalus, Mamluk historiography, Baybars, Chronicles, Islamic History.

Palabras clave: Al-Andalus, Historiografía mameluca, Baybars, Crónicas, Historia islámica.

Submitted: 1/10/2020

Accepted: 20/10/2020

*****

Sergi Espinosa Polo, **Els coneixements de Ramon Llull sobre l'islam a través del *Llibre del gentil***

Abstract: The Saracen's speech in the *Llibre del gentil e dels tres savis* shows great parallelism with the Islamic religion and its tradition. We aim to demonstrate how Ramon Llull had an excellent knowledge of the religious and philosophic Arab sources. On the other hand, as for Islamic eschatology, Llull structured in his work a whole catalog of what Islam offers in comparison to the other Abrahamic religions.

Resum: El parlament del musulmà dins del *Llibre del gentil e dels tres savis* presenta grans paral·lelismes amb la religió i tradició islàmica. Es demostrarà com Ramon Llull tenia un excel·lent coneixement de les fonts religioses i filosòfiques àrabs. D'una altra banda, pel que fa a l'escatologia islàmica, Llull estructurà en l'obra tot un catàleg del que ofereix l'islam per comparar-lo amb el de la resta de les religions abrahàmiques.

Keywords: Raimon Llull, Islam, eschatology, Christianity, religion.

Paraules clau: Raimon Llull, islam, escatologia, cristianisme, religió.

Submitted: 15/09/2020

Accepted: 30/10/2020

*****

Teresa Soto, **A copy of Morisco manuscript S2 and an unpublished letter from Pascual de Gayangos in the George Ticknor Collection of the Boston Public Library**

Abstract: This paper presents the discovery of a partial copy of ms. S2 in the George Ticknor Collection of the Boston Public Library, along with a previously unknown letter by Pascual de Gayangos that sheds light on the workings of their intellectual relationship, and how Ticknor incorporated this exchange into his *History of Spanish Literature*. Some contextualization is offered as well as a general presentation of the actors involved.

Resumen: En este trabajo se da noticia del hallazgo de una copia parcial del ms. S2 en la Colección George Ticknor de la Boston Public Library, así como de una carta inédita de Pascual de Gayangos, que pone de manifiesto algunos aspectos de la relación intelectual entre Ticknor y Gayangos y ofrece un ejemplo del modo en que este intercambio se refleja en la obra de Ticknor *History of Spanish Literature*. Se ofrece asimismo una contextualización del hallazgo así como una presentación introductoria a estas dos figuras.

Keywords: Pascual de Gayangos, George Ticknor, Ms. S2 *Tratado de los dos caminos*, Moriscos, American Hispanism.

Palabras clave: Pascual de Gayangos, George Ticknor, Ms. S2 *Tratado de los dos caminos*, Moriscos, Hispanismo Norteamericano.

Submitted: 25/09/2020

Accepted: 30/10/2020

*****

Hany El Erian El Bassal, Ya‘qūb Ṣannū‘ y el nacimiento del teatro árabe en Egipto

Abstract: In this study we present some notes on the birth of Arab theater in Egypt between the 18th and 19th centuries. First, we talk about those groups that performed in the festivals and ceremonies that C. Niebuhr saw during his trip to Egypt in 1763; then we recall those theatrical groups that performed in Egypt during the Napoleon Bonaparte campaign (1798-1801) as well as the pioneers of modern Egyptian and Arab theater. We try to clarify the role that Ya‘qūb Ṣannū‘ played in the creation of the Arab theater in Egypt.

Resumen: En este estudio presentamos apuntes sobre el nacimiento del teatro árabe en Egipto entre los siglos XVIII y XIX. En primer lugar, hablamos de aquellos grupos que actuaban en las fiestas y las ceremonias que vio C. Niebuhr durante su viaje a Egipto en 1763; a continuación, recordamos aquellos grupos teatrales que actuaban en Egipto durante la campaña de Napoleón Bonaparte (1798-1801), así como los pioneros del teatro árabe y egipcio moderno. Intentamos aclarar el papel que ha jugado Ya‘qūb Ṣannū‘ en la creación del teatro árabe en Egipto.

Keywords: Egyptian theater, Mārūn al-Naqqāš, Abū Ḥalīl al-Qabbānī, Ya‘qūb Ṣannū‘, Abū Nazzārah.

Palabras clave: Teatro egipcio, Mārūn al-Naqqāš, Abū Ḥalīl al-Qabbānī, Ya‘qūb Ṣannū‘, Abū Nazzārah.

Submitted: 15/10/2020

Accepted: 30/10/2020

*****

Volum regularJúlia Butinyà, **Dels primeríssims humanistes a Llull**

Abstract: The time from the 14th century to the origin of the humanist movement allows us to observe, in addition to the relevance of the Italian authors and the role of Metge, the prominent role of Lull. This includes valuing the former for his lack of contact with Petrarch, as well as investigating the latter due to their possible connection with Dante through the *Commedia*. This should make us rethink some aspects of Humanism.

Resum: La línia ascendent des del segle XIV envers els orígens del corrent humanista mitjançant un gràfic permet observar, a més del protagonisme dels trescentistes italians i el relleu de Metge, l'ascendència de Lull. Això inclou valorar el primer per la seva la inconnexió amb Petrarca, així com indagar sobre el segon a causa de la possible connexió amb Dante a través de la *Commedia*. El conjunt fa replantejar aspectes de l'Humanisme.

Keywords: Humanism, Renaissance, italian trescentists, Lull, Dante, Metge.

Paraules clau: Humanisme, Renaixement, trescentistes italians, Lull, Dante, Metge.

Submitted: 29/09/2020

Accepted: 20/11/2020

*****

Aniello Fratta, **Ancora sul titolo del Corbaccio**

Abstract: Briefly summarizing the historical discussion on the meaning of the title of Boccaccio's *Corbaccio*, the article proposes to consider some chapters of Brunetto Latini's *Tresor* to justify at the same time the title and the central theme of Boccaccio's work.

Resum: Resumint breument les etapes de la discussió sobre el significat del títol del *Corbaccio* de Boccaccio, l'article proposa considerar alguns capítols del *Tresor* de Brunetto Latini per justificar alhora el títol i el tema central de l'obra de Boccaccio.

Keywords: Giovanni Boccaccio, Meaning of *Corbaccio*, Brunetto Latini's *Tresor*.

Mots clau: Giovanni Boccaccio, Significat de *Corbaccio*, *Tresor* de Brunetto Latini.

Submitted: 27/11/2020

Accepted: 02/10/2020

*****

Raül Sanchis Francés, **La dansa eclesiàstica i el ball a l'espai sagrat de la València medieval**

Abstract: In the Middle Ages, dance was a transversal practice and a reflection of the society that practiced it. Despite the censorship of moralists and preachers and the

prohibitions dictated and promoted above all by the ecclesiastical hierarchies in councils and synods, dance was also cultivated by some members of the ecclesiastical class, from the mendicant friars to the high clergy. In this article we gather and analyze various cases about the practice of dance in the sacred space at different times, levels and places, especially in the city of Valencia. We review several synodal prohibitions, the presence of dance in religious processions, the interactions between the sacred and the profane, some choreographic aspects and one of the most powerful, profound and transcendental choreutical metaphors of the 14th and 15th imaginary, the *danse macabre*.

Resum: A l'edat mitjana, la dansa és una pràctica transversal i un reflex de la societat que la conrea. Malgrat la censura dels moralistes, el blasme dels predicadors i les prohibicions dictades i promogudes sobretot per les jerarquies eclesiàstiques en concilis i sínodes, la dansa és cultivada per alguns membres del braç eclesiàstic, des dels frares mendicants fins a l'alt clergat. En aquest article recollim i analitzem diverses notícies sobre la pràctica de la dansa a l'espai sagrat en diferents temps, nivells i indrets, especialment a la ciutat de València. Hi repassem diverses prohibicions sinodals, la presència del ball a les processons religioses, les interaccions entre el sagrat i el profà, alguns aspectes coreogràfics i una de les metàfores coreütiques més potents, profundes i transcendents de l'imaginari dels segles xiv i xv, aquella que contraposa el ball dels vius amb la Mort.

Keywords: dance, sacred and profane, prohibitions, macabre dance, Middle Ages, Valencia.

Mots clau: dansa/ball, sagrat i profà, prohibicions, dansa macabra, edat mitjana, València.

Submitted: 13/11/2020

Accepted: 01/12/2020

*****

Joan Carles Gomis Corell, **Ideari, propòsits i funcions dels goigs en la religiositat contrareformista valenciana. De pregària mariana universal a cant èpic nacional**

Abstract: *Goigs* are poetry and music as well as printed sheets with text -unfortunately with no musical notation. In addition, and first of all, they are prayers, that is to say, they represent a desire and willingness to communicate with sacred characters. Therefore, they allow us to discover not only the relationship of worshippers with Divinity at a given time in history, but also how the ruling classes built that relationship according to their interests. This study does not focus on its form or materiality, but on its content, confronting them with other cultural expressions -historical and historiographical texts, pictorial representations, festive celebrations, etc.- to determine the ideological messages and how their users experienced this meaningfully and emotionally. This article analyzes all this in the Counter-Reformist Valencia, a period generally characterized by the struggle against Protestantism and, particularly, the expulsion of the Moorish population and the subsequent parochial redefinition derived from the expulsion and the resulting repopulation. In that situation, the *goigs*, songs of praise exclusively dedicated to Maria, were used to claim the Christian past of a territory (and thus, the Christians' legitimacy to insist on the concept of the chosen that deserve special heavenly protection) and to exalt the heroism of certain Valencian

saints, bound to a territory in a secular and historical way by presenting them as a model for the faithful.

Resum: Els goigs són poesia i música; també fulls impresos amb text i ideari – malauradament no amb la pauta musical–, però primer de tot són oracions, és a dir, desig i voluntat de comunicació amb els personatges sagrats. Conseqüentment, permeten descobrir com els fidels d'un determinat moment històric es relacionaren amb la divinitat, i també com les classes i els estaments dominants dirigiren aquella relació en funció de llurs interessos. Tal comesa ha de realitzar-se'n no mitjançant la forma ni els materials, sinó a través de l'anàlisi dels continguts, confrontant-los amb unes altres expressions culturals –texts històrics i hagiogràfics, representacions pictòriques, celebracions festives, etc.– per a determinar quins en foren els missatges ideològics en aquell determinat moment històric, i com els experimentaren significativament i emotiva llurs usuaris. El present article fa aquesta anàlisi en la València contrareformista, un període marcat, en general, per la lluita contra el protestantisme i, en particular, per la conversió dels moriscs i la posterior redefinició parroquial que se'n derivà de l'expulsió i de la consegüent repoblació. En aquella conjuntura, els goigs, de cant de lloança exclusivament marià, passaren a reivindicar el passat cristià del territori i, consegüentment, la legitimitat de la seua possessió pels cristians, a incidir en el concepte de grup humà escollit mereixedor d'especial protecció celestial i a exaltar l'heroisme de determinats sants valencians o lligats secularment i històrica al territori, presentant-los com a model per al fidels.

Keywords: *goigs*, València, Counter-Reformation, Council of Trento, Baroque.

Mots clau: goigs, València, Contrareforma, Concili de Trento, Barroc.

Submitted: 14/09/2020

Accepted: 21/10/2020

*****

Joan Ferrer & Francesc Feliu, **Un assaig general del fabrisme: la traducció de *Pickwick* de Josep Carner**

Abstract: This work follows, with regard to the recent re-edition of Carner's translation of Dickens's *Pickwick*, the main features of the linguistic model used by the translator, and focuses particularly on lexical innovation and the regeneration of syntactic structures. The authors hypothesize that *Pickwick's* translation is truly a test of the possibilities of the Catalan language defined in the contemporary normative criteria, a general test on Fabrism at a time when Pompeu Fabra was finishing his dictionary.

Resum: Aquest treball ressegueix, a propòsit de la recent reedició de la traducció carneriana del *Pickwick* de Dickens, les principals característiques del model de llengua utilitzat pel traductor en aquesta obra, i es fixa especialment en la innovació lèxica i en la regeneració de les estructures sintàctiques. Els autors hi exposen la hipòtesi que la traducció de *Pickwick* és, veritablement, una prova d'estrès de les possibilitats de la llengua catalana definida en els criteris normatius contemporanis, un assaig general del fabrisme en un moment en què Pompeu Fabra enllestia, amb el diccionari, la seva obra codificadora.

Keywords: Carner, Fabra, Pickwick, codification of Catalan, history of contemporary Catalan.

Paraules clau: Carner, Fabra, Pickwick, codificació del català, història del català contemporani.

Submitted: 02/10/2020

Accepted: 11/11/2020

*****

Joan Requesens i Piquer, **Versets de salm entre els versos de Seamus Heaney. Del record a l'ètica**

Abstract: A close reading of Seamus Heaney's poem "Clearances / Clarianes", composed by 8 sonnets, allows us to conclude that it is an elegy to the memory of the poet's mother in which sonnet 6 occupies a pivotal role. The memories evoked in the poem represent the permanence of the past and the constant reason for his decision to adopt a compromise with his own life and his own Irish society. Poetically, Heaney goes from memory to ethical compromise. The beauty of the poem is the way to invite the reader (without saying it explicit) to follow the same path.

Resum: Una lectura atenta del poema "Clearances / Clarianes", fet de vuit sonets, de Seamus Heaney, em porta a la següent comprensió del seu significat. El poema és una elegia a la memòria de la mare del poeta i el sonet 6 n'és el central. El conjunt de records evocats en els versos es converteixen, per al poeta, en la permanència del passat i li són el motiu constant perquè prengui una decisió de compromís amb la pròpia vida i amb la seva societat irlandesa. Poèticament, Heaney passa del record al compromís ètic. La bellesa del poema n'és el camí per mostrar-ho al lector i, a la vegada, sense dir-ho, el convida a fer semblantment.

Keywords: Familiar memories, Irish society, Ethical compromise

Mots clau: records familiars, societat irlandesa, compromís ètic.

Submitted: 15/11/2020

Accepted: 01/11/2020

*****

Lucie Rossowová, **La forma verbal *crec (que)* com a recurs de l'atenuació i la intensificació pragmàtiques**

Abstract: The international literature has mainly attributed to the subjectivising verb form *crec (que)* the functions of attenuation or of the intensification. This study studies these two pragmatic functions within the written corpus of the Catalan language, both from a quantitative and qualitative point of view. We are interested in the nature of the speech act, the syntactic construction of the verb and the strong or weak semantic value in relation to one of the proposed pragmatic functions.

Resum: La literatura internacional ha atribuït a la forma verbal *crec (que)* subjectivitzadora sobre tot les funcions d'atenuació i d'intensificació. Aquest estudi es

vol centrar en la comprovació d'aquestes dues funcions pragmàtiques dins del corpus escrit de la llengua catalana, tant des del punt de vista quantitatiu com el qualitatiu. Ens interessa la naturalesa de l'acte de parla, la construcció sintàctica en la qual es manifesta el verb i el valor semàntic fort o feble en relació amb una de les funcions pragmàtiques proposades.

Keywords: *crec (que)*, intensification, reducing, pragmatics, Catalan language.

Mots clau: *crec (que)*, intensificació, atenuació, pragmàtica, català.

Submitted: 02/07/2020

Accepted: 13/10/2020

*****

Sandra Gisbert, **Anàlisi del paper de l'ensenyament en la transmissió de l'estàndard català a Muro**

Abstract: The aim of this article is to show the role of education in the dissemination of the Catalan standard in Muro, El Comtat, in order to find out the linguistic deficiencies with regard to the formal register of the language. To this end, we have interviewed Mureros and Mureres of different ages whose first language is Catalan in order to analyze the influence of Valencian education in the mastery of the standard language.

Resum: El fi d'aquest article és mostrar el paper de l'educació en la difusió de l'estàndard català a Muro, El Comtat, a fi d'esbrinar les mancances lingüístiques respecte al registre formal. Per a això, hem entrevistat a murers i mureres amb llengua primera català de diverses edats, de manera que analitzarem la influència de la formació en valencià en relació amb el domini del llenguatge estàndard.

Keywords: Catalan, teaching, standard, Muro, education.

Mots clau: català, ensenyament, estàndard, Muro, educació.

Submitted: 01/10/2020

Accepted: 11/11/2020

*****

Juan Vicente Fuertes Zapata, **Del barroco a la postmodernitat: una anàlisi a *Els cabells d'Absalom* (1996), de Vicent J. Escartí**

Abstract: The present work provides an analysis of the novel of Vicent Josep Escartí, *Els cabells d'Absalom* (1997), applying Genette's method. This analyzes the different categories of the model and shows which ones are used most profusely by the author of the novel. Also, it is noteworthy how Escartí's text is indebted to seventeenth-century inquisitorial documentation.

Resum: El present treball aporta una anàlisi de l'obra de Vicent Josep Escartí, *Els cabells d'Absalom* (1997), tot aplicant el mètode genetià. Així, s'analitzen les diferents categories del model i es fa veure quines són usades amb major profusió per l'autor de

la novel·la. Per una altra part, es destaca com el text d'Escartí és deutor d'una documentació inquisitorial del segle XVII.

Keywords: Historical novel, contemporary novel, Baroque, Vicent J. Escartí, Catalan literature, Valencian literature.

Mots clau: Novel·la històrica, novel·la contemporània, barroc, Vicent J. Escartí, literatura catalana, literatura valenciana.

Submitted: 04/11/2020

Accepted: 15/12/2020